

Čís. 7431.

Ošetření, jehož potřebuje normálně rodička v době šestinedělí, jest zahrnuto, nejde-li o mimořádný případ, vyžadující zvláštních úkonů spojených s výlohami, v nákladech na výživu po dobu šestinedělí. Dalšími výlohami nutnými následkem porodu míněny jsou jen výlohy, jež porod jako takový měl bezprostředně v zápětí.

(Rozh. ze dne 21. října 1927, Rv I 508/27.)

Žalobě nemanželské matky proti otci o zaplacení výloh slehnutí bylo s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c částečně vyhověno potud, že byla žalobkyni přiznána náhrada výloh za slehnutí 540 Kč a na nákladech výživy po dobu šestinedělí 750 Kč.

N e j v ý š š í s o u d odvětil k dovolání žalobkyně

t o t o:

Podle § 167 obč. zák. přísluší žalobkyni proti žalovanému jakožto sploditeli jejího nemanželského dítěte nárok na náhradu útrat slehnutí, jakož i útrat výživy za dobu šestinedělí a eventuelních dalších výloh, jež slehnutím povstaly. Rozsudky nižších soudů byla žalobkyni přiřknuta náhrada výloh za slehnutí částkou 540 Kč a na nákladech výživy po dobu šestinedělí částka 25 Kč denně, úhrnem 1.050 Kč. Ošetření, jehož rodička v době šestinedělí normálně potřebuje, spadá, nejde-li o mimořádný případ, vyžadující zvláštních s výlohami spojených úkonů, zpravidla již v pojem této výživy (§ 672 obč. zák.). Byla-li žalobkyni z tohoto důvodu přiřknuta částka 25 Kč denně, 750 Kč měsíčně, jest zřejmo, že z částky této mohlo býti snadno opatřeno i ono normální ošetření žalobkyně, pokud ho po dobu šestinedělí zcela pravidelného průběhu potřebovala, tím spíše, když žalobkyni bylo kromě toho přiřknuto na výlohách za lékařské ošetření a za ošetření porodní babičkou 540 Kč a když žalobkyně kromě toho, že jako mladá nezkušená dívka ošetření potřebovala, jinak ve sporu neuvedla, tím méně prokázala okolností, které by mohly odůvodniti potřebu zvláštního a nákladnějšího ošetření. Dalšími výlohami, následkem porodu snad nutnými míněny jsou v § 167 obč. zák. jen takové výlohy, jež porod jako takový měl bezprostředně v zápětí. (Viz rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 170 sb. n. s.) Již proto jest odůvodněno zamítnutí této části žalobního nároku, aniž bylo třeba dále zkoumati, zda by tento nárok žalobkyně v tom způsobu a v té výši, jak byl uplatněn, mohl býti i jinak uznán za oprávněný.

Čís. 7432.

Odměna, již se dostalo zmocněnci za sprostředkování smlouvy, nemůže býti zmocnitelem požadována zpět jedině z toho důvodu, že zmoc-

němec jednal při provádění příkazu proti zájmům zmocnítele, takže by se podržení odměny zmocněncem přičilo dobrým mravům.

(Rozh. ze dne 21. října 1927, Rv I 741/27.)

Žalovaný sprostředkoval pro žalující firmu prodej zboží do Ruska a vymínil si za to pevnou provisi. Žalobkyně, tvrdíc, že žalovaný nabídl své služby Rusům, čímž prý utrpěla velkou škodu, domáhala se na něm kromě jiného též vrácení provise 250.000 Kč, kterou si byl žalovaný srazil z kupní ceny, odůvodňujíc žalobní nárok tím, že podržení provise žalovaným přičilo by se dobrým mravům. O b a n i ž š í s o u d y uznaly v tomto bodě podle žaloby, N e j v y š š í s o u d žalobu pro tentokráte zamítl.

D ů v o d y:

Žalobkyně uplatnila nárok na zaplacení 250.000 Kč jedině z důvodu, že žalovaný porušil hrubým způsobem svou povinnost jako obchodní spolupracovník, a že by bylo proti dobrým mravům, by za toto poškození strany, pro kterou pracoval, měl dostati odměnu, kterou si sám vybral. Na tomto právním stanovisku setrvala žalobkyně až do konce řízení, soud prvé stolice odůvodnil prvý odsuzující rozsudek, vzav za prokázáno jednání žalovaného, přičící se smlouvě, zjištěním, že žalovaný nabídl své služby Rusům, že žalobkyně utrpěla tím velkou škodu, a že by bylo proti dobrým mravům a obchodním zvyklostem, by jako takový měl dostati ještě provisi. I odvolací soud vycházel z přesvědčení, že jednání žalovaného přičilo se dobrým mravům a obchodním zvyklostem, a že proto nemůže odůvodniti provisní odměnu, při tom však vyslovil další názor, že odměna ta nepřísluší žalovanému také z důvodu, že nedošlo k realizaci smlouvy ze dne 4. října 1920. Tento žalobní důvod nebyl uplatněn žalobkyní, nejvyšší soud však neměl již tehdy důvodu, by k tomu přihlédl ve svém zrušovacím usnesení, neboť především bylo nutno doplniti jednání případným výsledkem žalovaného, což mohlo míti za následek změnu skutkové základny, takže nebylo důvodu k úvaze o právním posouzení. V napadeném rozsudku opakuje odvolací soud též názor, přibíraje jako nový důvod, že žalovaný jest povinen k náhradě škody podle předpisu § 1009 obč. zák. a že jest proto povinen uvést vše do předešlého stavu. Nelze však přehlédnouti skutečný důvod žaloby. Žalobkyně požaduje 250.000 Kč vyplacených žalovanému jako provisi jedině proto, že ponechání si této provise žalovaným přičilo by se dobrým mravům. To jest jediný důvod, pro který odepírá žalovanému nárok na provisi jako odměnu. Není vyloučeno, že úmyslně neuvedla jiného důvodu, kladouc důraz jedině na nehodnost žalovaného jako svého zmocněnce. Právě tento důvod však nestačí, neboť není zákonného předpisu, jenž by žalobkyni jako mandantku opravňoval k požadování vyplacené již odměny zpět jedině proto, že jednání žalovaného při provádění příkazu odporovalo dobrým mravům a obchod-

ním zvyklostem. Pro nedostatek právního důvodu bylo žalobu co do této částky zamítnouti, ježto však žalobkyně nevzdala se výslovně dalších důvodů dosud neuplatněných (na př. náhrady škody do výše zažalované částky 250.000 Kč), a není vyloučeno, že se bude domáhati této částky z jiného důvodu, byla žaloba zamítnuta pro tentokráte.

Čís. 7433.

V § 13 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 225 sb. z. a n. předpokládá se výpověď ve smyslu § 1116 obč. zák. Třebas byl byt, z něhož dal státní zaměstnanec výpověď, zajištěn pro jiného státního zaměstnance, nebyl vypověděvší nájemník sprostěn povinnosti odevzdati byt pronajímateli.

(Rozh. ze dne 21. října 1927, Rv I 1140/27.)

Majitelky domu domáhaly se na žalovaném odevzdání bytu, z něhož dal žalovaný (státní zaměstnanec) sice výpověď, ale od něhož neodevzdal žalobkyním klíče. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, mimo jiné z těchto důvodů: Pokud se týče toho, že žalovaný dal k 1. říjnu 1926 okamžitou výpověď, sluší uvést, že byt byl ve smyslu zákona ze dne 11. července 1922, čís. 225 sb. z. a n. zajištěn pro jiného státního zaměstnance a že tudíž výpověď má jen omezený účinek. § 13 cit. zák. stanoví tři podmínky zajištění, by byt byl obýván státním zaměstnancem, by k uprázdňení bytu došlo služebním přeložením zaměstnance do jiné obce, a by nájemní poměr nebyl rozváznán k výpovědi nájemníka dříve, než vlastníku domu bylo doručeno zajišťovací opatření. Všechny tyto tři podmínky byly splněny. Nejvyšší správní soud sice v rozhodnutí ze dne 2. října 1926, čís. 15.587/26 uvádí, že třetí podmínky zde nebylo, ale sám podotýká, že rozhodnutí o tom závisí na rozhodnutí o předběžné otázce, zda smrtí požívatelky právní nárok žalovaného na byt přestal, a že tato otázka jest otázkou soukromoprávní a že tudíž ji může řešiti pouze jako otázku předběžnou ve smyslu § 6 zákona o správním soudě. Nemá proto rozhodnutí o této otázce pro tento spor závaznosti a soud má povinnost zkoumati i třetí podmínku zcela samostatně. Poněvadž podle těchže spisů byl byt zajištěn politickým úřadem a zajištění bylo zástupci žalobkyň doručeno před 1. říjnem 1926, bylo vyhověno i třetí podmínce § 13 zák. 225/22 a na výpověď danou žalovaným z rozkazu ministerstva spravedlnosti dlužno hleděti jako na čin, kterým se měla zrušiti posavadní nájemní smlouva mezi žalovaným a žalobkyněmi ve smyslu poslední věty prvního odstavce § 13 zákona čís. 225/22. Proto ani výpovědi tou nebyl rozváznán nájemní poměr mezi žalobkyněmi a žalovaným, a žaloba postrádá zákonné opory. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl ku konci důvodů: Pokud se týče druhé rozhodné okolnosti, zda byl poměr nájemní zrušen výpovědi k 1. říjnu 1926, jak se snaží odvolatelky dovoditi, nebyly v řízení v první stolici uvedeny skutkové